І чужому научайтесь,
й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації:
'Svoboda', 81-83 Grand St.,
Jersey City, N. J.
Тел: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIV Ч. 120. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 25-го ЧЕРВНЯ 1957 П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JUNE 25, 1957 No. 120. VOL. LXIV.

ПРЕЗИДЕНТ АКТИВНІШЕ ВПЛИВАЄ НА ХІД ПРАЦЬ В КОНҐРЕСІ

ЗАІСНУВАЛА МОЖЛИВІСТЬ УХВАЛЕННЯ ЗАКОНОПРОЄКТУ ПРО ОХОРОНУ ГРОМАДЯНСЬКИХ ПРАВ

Вашингтон. — В останніх днях [illegible]шився вплив президента [illegible]зенгавера на республіканс[illegible]у меншість в обох палатах Конґресу, яка більше як це було досі починає підтримувати урядові законопроєкти. Це дуже важливе зокрема тепер, коли Конґрес вступив в останню фазу своїх праць, щоб ухвалити ті законопроєкти, які йому предложив уряд президента Айзенгавера. Та немає виглядів на те, щоб всі урядові законопроєкти були ухвалені ще на цій сесії, бо демократична більшість є в опозиції до деяких урядових проєктів. До тих непевних законопроєктів належать проєкт про федеральну допомогу на побудову шкільних будинків і законопроєкт про приналежність ЗДА до Організації для Торговельної Співпраці. Зате існує тепер більша можливість того, що Конґрес зможе ухвалити законопроєкт про охорону громадянських прав, який дістав вже апробату Палати Репрезентантів, а Сенат переміг вже одну важливу перешкоду до ухвалення цього законопроєкту, а саме те, що відобрав можливість сенатській комісії вести довгу обструкцію під час нарад над цим законопроєктом. Та демократичні південні сенатори старатимуться і в повному Сенаті всіми способами недопустити до ухвалення законопроєкту. Вплив уряду збільшився і після того, як він почав активніше виступати на міжнародному полі, головним чином в переговорах про міжнародне роззброєння, які ведуться в Лондоні, даючи деяку надію на принаймні частинний успіх в цій дуже важливій справі. Коли б вдалося осягнути порозуміння в цій справі, то це було б великим успіхом, бо найбільша частина бюджету призначена на оборону країни. Ось стан важливіших законопроєктів в Конґресі, які предложив був уряд. 1. Закордонна допомога закордонові вже ухвалена Сенатом в сумі 3,600,000 долярів, але той законопроєкт мусить ще ухвалити Палата Репрезентантів. 2. Законопроєкт про збільшення оплат від поштових посилок немає вигляду, щоб його прийняли цього року в Конґресі. 3. Те саме є і з законопроєктом про надання прав стейтів територіям Аляски і Гаваїв, бо Сенат не радо погодиться на те, щоб 4 нові сенатори з цих територій збільшили число сенаторів до 100. 4. Палата Репрезентантів зліквідувала „земельний банк", з якого мали виплачувати допомоги фармерам за ті акри землі, які не є засіяні, а Сенат ухвалив, щоб той банк затримати і на 1958 рік. Окрема конференція мала б узгіднити розходження між двома редакціями того законопроєкту. 5. Майже немає можливости, щоб Конґрес погодився на приналежність ЗДА до Організації для Торговельної Співпраці. 6. Також законопроєкт про лібералізацію іміґраційного закону МекКаррана - Волтера не має виглядів на ухвалення. 7. Не є вирішений і законопроєкт про федеральну допомогу шкільництву, і є малі вигляди на те, щоб його ухвалив Конґрес ще на цій сесії.

Сенат прийняв законопроєкт про будову греблі коло Геллс каньйону

Вашинґтон. — 21-го червня Сенат більшістю 45-ох до 38-ох голосів прийняв законопроєкт про будову за федеральні гроші греблі на ріці Снейк на кордоні стейтів Айдаго і Орегон, коло Геллс каньйону. Прийняття цього законопроєкту вважають за перемогу демократів, які обороняють засаду, що електрівні повинні бути власністю держави. Коли провідник Сенату віце-президент Ричард М. Ніксон повідомив про висліди голосування, присутні на ґалерії привітали це гарячими оплесками, а демократичні сенатори ґратулювали собі успіху подаванням рук. Віце-президент Ніксон впродовж п'ятьох хвилин накликував до порядку. Цей законопроєкт переслали до Палати Репрезентантів, де збільшується вигляд на його прийняття. Але в Сенаті переважає думка, що не буде більшости двох третіх голосів, щоб можна було переголосувати „вето" Президента, якщо б проти цього законопроєкту. За цим законопроєктом голосувало 40 демократів і 5 республіканців, проти 33 республіканці і 5 демократів.

Палата погодилася на збільшений продаж харчів закордонові

Вашинґтон. — Палата Репрезентантів більшістю 344 до 7-ох голосів 21-го червня прийняла законопроєкт про збільшення продажу харчів на 1.300.000.000 долярів. Перед цим голосуванням Палата Репрезентантів відкинула поправку, згідно з якою ЗДА не мали б продавати своїх надвишок харчів комуністичній Польщі Гомулки. Але палата прийняла чотири інші поправки, і тому цей законопроєкт мусить іти на спільну конференцію, складену з сенаторів і конґресменів, бо Сенат прийняв його в урядовій редакції. Згідно з цим законопроєктом продаж урядових харчових запасів продовжується на один рік і дається повновласть урядові продати закордон за чужі валюти харчів за один більйон долярів. Крім того уряд зможе подарувати тут або закордоном харчів на суму 300,000,000 долярів.

В АМЕРИЦІ

● **Урядове астрономічне літо** почалося в 12:21 годині пополудні, 21-го червня, але населення цієї країни кілька днів перед тим зовсім не думало, що це була весна, бо великі спеки нагадували йому літо. В першому астрономічному дні літа температура була можлива, бо холодне повітря прогнало гарячу, яка докучала вдень і вночі людям.

● **Посадник міста Ню Йорку** Робет Ф. Ваґнер 20-го червня відкрив 4-ий річний нюйоркський фестиваль, який має тривати до вересня, до Дня Праці. Сподіваються, що цього літа відвідає це найбільше в світі місто 5 мільйонів туристів із усіх стейтів цієї країни та з її територій і посілостей.

● **Команда армії** повідомляє, що, на її думку, малі соняшні батерії можна буде використовувати на те, щоб вони порушували малі інструменти, які будуть в штучному сателіті землі. Ці батерії постійно черпали б енерґію з сонця та продукували електрику для інструментів в сателіті.

● До мешкання Стенлі Адамсона в Ровзевіллі, Каліфорнія, влетів рій бджілок, і внаслідок цього Адамсон опинився в шпиталі. Дістався він туди, не тому, що його пожалили бджоли, тільки тому, що зломав собі ногу, коли їх виганяв.

● **Крайова Жіноча Рада** гостила в Ню Йорку 80 визначних жінок з 31-ої країни, які були делеґатками на збори Міжнародної Жіночої Ради в Монтреалі, Канада. Між іншими промовляла і пані Ф. Д. Рузвелт.

НА ОСЕЛІ УРС У ҐЛЕН СПЕЙ ВІДКРИТО ПАМ'ЯТНИК ІВАНОВІ ФРАНКОВІ

Ґлен Спей, Н. Й. — Минулої неділі, 23-го червня, тут на оселі Українського Робітничого Союзу відкрито пам'ятник Іванові Франкові у виконанні відомого українського скульптора Сергія Литвиненка, який в 30-их роках проєктував і виконав надгробник на могилі цього другого по Шевченкові найбільшого сина України на Личаківському цвинтарі у Львові. Відкриття пам'ятника довершив голова УРС п. Антін Батюк під час врочистої імпрези, якою керував п. Теодор Миник, рекордовий секретар УРН та в якій взяло участь кругло 3.000 осіб. Від Українського Народного Союзу вітав імпрезу гол. предс. Дмитро Галичин, а від УКК адв. Михайло Пізнак. Із промовами чи привітаннями виступали під час імпрези д-р Річок, д-р Матвій Стахів, п. Едвард Попіль, проф. М. Ветухів, проф. Іван Паливода, п. Василь Косаренко-Косаревич, мґр Гультай з Канади, д-р Ліхтен та інші. Деклямував дир. Йосип Гірняк, а в концертовій частині програми виступали солісти Мих. Мінський, пані Дарія Каранович-Гординська і Ст. Шп'єх та хор „Трембіта" з Нюарку.

ЕМІЛЬ СЕНЬКІВ ОБРАНИЙ НА КРАЙОВОГО КОМАНДАНТА АУВ

Союзівка, Керґонксон. — Еміль Сеньків з Филаделфії був обраний на крайового команданта Українських Американських Ветеранів в результаті 10-ої конвенції організації, що відбулась впродовж минулої суботи і неділі, 22 і 23 червня на Союзівці, оселі Українського Народного Союзу. Організація Українських Американських Ветеранів, що була заснована в 1947-му році, об'єднує деяку частину тих американських українців, що в різних часах, зокрема під час останньої війни, служили в американських збройних силах. На конвенції, в якій взяло участь 250 осіб, було заступлених 11 станиць з різних місцевостей. В рямках конвенції відбувся бенкет, під час якого проголошено цьогорічне відзначення УАВ для заслуженого для української справи громадянина й інше для заслуженого діяча УАВ Перше признано Джекові Пеленс - Палагійчукові, відомому фільмовому і телевізійному артистові за його прислугу, яку він віддає у своїх публічних виступах українському імені, а друге передано п. Томі Дармограєві, колишньому крайовому командантові УАВ. Роздано також нагороди за перемоги в спортових змаганнях, що відбулись на Союзівці під час конвенції між поодинокими постами УАВ. Керували бенкетом адв. Ю. Волинець, п. Володимир Бакад, дотеперішній крайовий командант, і адв. Іван Фліс. Під час бенкету ветерани окремо вшанували многолітствієм приявного там, разом з іншими екзекутивними урядовцями УН-Союзу, гол. касира УНС п. Романа Слободяна і його дружину з нагоди 40-ліття їхнього подружжя. В результаті конвенції обрано нову крайову команду в такому складі: Еміль Сеньків — крайовий командант, Антін Кучер — старший заступник команданта і Юрій Волинець — молод. заст. команданта, Володимир Стек — суддя-адвокат, Йосип Суремета — фінансовий старшина, Сильвестер Панасовський — квартирмайстер. Франк Молеський — літописець і Володимир Боднар — капелян.

„Немає завеликої ціни на волю" — каже Ніксон

Плимут, Массачусетс. — Віце-президент Ричард М. Ніксон промовляв на урядовій церемонії привітання вітрильника „Мейфлавер II" і виступив проти тих, які твердять, що американський нарід не може видавати надто багато грошей на втримання своєї безпеки. Ніксон сказав, під оплески юрби, що „немає завеликої ціни на волю". Він твердив, що „навіть якби американці були бідним народом, а не найбагатшою країною в історії світу, то навіть і тоді він закликав би віддати кожний потрібний доляр, щоб оборонити волю і витворити мир у світі". Церемонія привітання „Мейфлавера II" відбувалася в тому місці, куди, згідно з переказом, з „Мейфлавера" в 1620 році ступила на американську землю перша біла жінка Мері Чілтон. Віце-президент Ніксон оглянув вітрильник „Мейфлавер II", а після того брав участь в параді. В справі фінансування імпрези „Мейфлавер II" виникло непорозуміння.

Труман віддає урядові свої документи й дарунки

Вашинґтон. — Колишній президент Геррі С. Труман зізнавав в сенатській підкомісії і заявив, що віддає американському урядові всі свої документи та подарунки, які він дістав під час свого урядування в Білому Домі. Труман заявив: „На мою думку — це є взір для публічного службовця повернути всі ті речі, згідно з теорією, що коли б він не був президентом, то не був би став їхнім власником. І цей прецедент ми хотіли б встановити. Я хотів би, щоб це сталося загальним прикладом для всіх майбутніх президентів, подібно як Вашинґтон встановив був прецедент, коли забрав був всі документи додому". Труман зізнавав в комісії, щоб Конґрес призначив 720.000 долярів на списання і сфільмування важливіших документів, які будуть передані до бібліотеки ім. Трумана. Труман оцінює вартість цієї бібліотеки на 21,000,000 долярів. Площу під будову подаровано, а будова коштувала 1,700,000 долярів. В бібліотеці є 3.500.000 документів, які приміщені в 400 шафах і шуфлядах.

Випробовують вакцину проти азійської інфлюенци

Вашинґтон. — Уряд Публічного Здоров'я повідомляє, що вже клінічно випробовується вакцину проти нової інфлюенци, яка шириться в східно-азійських країнах. 19-го червня нащеплено цією вакциною 90 добровольців із затруднених в Публічному Уряді Здоров'я. Щеплення відбувалося тим способом, що цим добровольцям давали три різні дози вакцини, щоб випробувати її силу та випродукувати потрібну кількість протитілець, яка найкраще забезпечувала б проти інфлюенци. Впродовж найближчих шістьох тижнів братимуть пробки крови від усіх нащеплених та будуть стверджувати розвиток протитілець в організмах, нащеплених різними дозами вакцини. 21-го червня команда фльоти повідомила, що між залогою воєнних кораблів зареєстровано вже 550 випадків азійської інфлюенци. Це становить тільки 2% залоги воєнних кораблів. Недуга проявляється болем голови, гарячкою до 104 ступнів і болем мускулів. Дотеперішні випадки цієї недуги проходять дуже лагідно.

МИХАЙЛО СТАРЧЕВСЬКИЙ МІНІСТРОМ ПРАЦІ В КОНСЕРВАТИВНОМУ УРЯДІ КАНАДИ

Оттава. — В п'ятницю 21-го червня відбулося у присутності генерального губернатора Канади Винсента Мессі заприсяження нового канадійського уряду, очолюваного провідником консервативної партії Джаном Діфенбейкером, який водночас із цим взяв на себе тимчасово виконування обов'язків міністра закордонних справ. Міністром оборони в новому уряді став ген. Г. Р. Перкіс і міністром публічних робіт Говард Грін. Перший раз в історії Канади членом уряду став — як підкреслює канадійська й американська преса — син українських іміґрантів Михайло Стар-Старчевський з Ошави, Онтеріо. Він одержав становище, обіцяне йому ще перед виборами, а саме міністра праці. Вперше також в історії Канади до уряду увійшла як державний секретар жінка пані Елени Ферклу. До компетенцій державного секретаря в Канаді належить зв'язок між федеральним і провінційними урядами, як теж справи корпораційного закону. В неділю 30 червня прем'єр міністрів Канади Діфенбейкер виїжджає разом з міністром оборони Перкісом до Лондону, щоб взяти там участь в конференції прем'єрів британського комонвелту. Новий міністер праці Михайло Старчевський одержав під час виборів 18,386 голосів.

ЗДА відкликують свої війська з Японії

Вашинґтон. — З'єдинені Держави відкличуть з Японії в найкоротшому часі всі свої, стаціоновані там, наземні війська, — ця заповідь була найважливішою точкою в спільному американсько - японському комунікаті, що його проголошено в минулу п'ятницю 21 червня ц. р., наприкінці чотириденної офіційної візити японського прем'єра Нобосуке Кіші у Вашинґтоні, під час якої він перевів з керівними американськими чинниками вичерпні розмови. За додатковими інформаціями, проголошеними в американській пресі в минулу неділю, вже в найближчому місяці почнеться евакуювання 25,000 американських старшин і вояків. Летунство і морська фльота не заторкнені цією постановою, дармащо насправді летунські сили в Японії будуть послаблені внаслідку перекинення частини їх до Південної Кореї. Цю постанову мотивовано тим, що Японія рішила приспішити здвигнення своїх власних збройних сил. В міру їхнього зросту — кажеться в комунікаті — приходитиме дальша редукція американських збройних сил в Японії. — З інших справ уточнено — в змислі неґативному для японських вимог — справу правного стану островів Ріюку і Бонін, які становлять американську морсько - летунську базу і залишаються під американською адміністрацією. У комунікаті стверджено, що японський прем'єр висловив бажання, щоб Японія перебрала ті острови під свою адміністрацію. Однак през. Айзенгавер — кажеться там — висловив думку, що поки існують небезпека протияпонської аґресії і атмосфера напруження на Далекому Сході, треба, щоб залишився теперішній стан, з тим, що американська адміністрація старатиметься за ще більше господарське піднесення тамошніх мешканців та за їх культурний розвиток. Зрештою, у комунікаті стверджено продовжування американсько - японського союзу і приязни, опертих об спільні цілі миру і волі, згідно з чартером Об'єднаних Націй.

ЗДА вважають затоку Акаби інтернаціональними водами

Вашинґтон. — Державний департамент проголосив заяву, формально адресовану до корабельних компаній, в якій стверджується ще раз, що ЗДА вважають затоку Акаби, із якої вихід веде до Червоного моря, за інтернаціональні води. Ніяка держава, мовляв, не має права забороняти будь-кому користати з „невинного переїзду" тією затокою. За „невинний переїзд" — згідно з давнім окресленням державного секретаря Долесса — вважається таке користування водним шляхом, яке нічим не загрожує даній країні. Тиранська протока, яка веде від затоки Акаби до Червоного моря, дуже вузька, так, що кораблі, які пливуть нею, мусять частинно заторкувати територіяльні води Єгипту. Проте ЗДА вважають, що міжнародне значення тієї протоки таке велике, що не можна вважати її та затоки Акаби — водами територіяльними, забороненими для вживання іншими державами. Ця заява державного департаменту має поважне значення з уваги на гострий спір між Ізраїлем з одного боку та Єгиптом і Савді Арабією з другого. Тому, що тепер над затокою Акаби є стаціонована міжнародна поліція, а Ізраїль понищив був артилерійські споруди Єгипту над затокою у своєму минулорічному поході на Синайський півострів, то практично Єгипет не має змоги продовжувати колишню бльокаду ізраїльських кораблів. Заява державного департаменту викликала в Ізраїлі вдоволення.

Москва вважає комунікат Комісії ОН про Мадярщину за „нелеґальний"

Москва. — Щойно в суботу мин. тижня совєтські громадяни дізналися з статті у московській „Правді" про минулотижневий комунікат спеціяльної Комісії Об'єднаних Націй, в якому ця п'ятичленна Комісія проголосила акт обвинувачення проти червоної Москви за її поведінку на Мадярщині у зв'язку з тамошнім жовтневим повстанням. „Правда" — очевидно — не тільки не подає уривків із тексту того розторощливого для комуністів документу, але взагалі проминає всі істотні й конкретні факти та закиди, зате полемізує з цілістю того історичного документу. Мовляв, він „нелеґальний", бо тієї Комісії Об'єднаних Націй не визнали ані комуно-мадярський ані совєтський уряди, а своє звідомлення вона оперла на „фальшивих" зізнаннях „контрреволюціонерів" та інших „аґентів". „Правда" зводить слідство тієї Комісії Об'єднаних Націй і оприлюднення її звідомлення якраз тепер до „інтриґи підпалячів світу", які, мовляв, стривожені поступами Лондонської конференції роззброєння і тому хочуть відвернути увагу міжнародної опінії від проблеми роззброєння та сторпедувати саму Лондонську конференцію.

ПОМЕР „ФЕДЕРАЛІСТ" ГЕН. Д. ГУЛАЙ

Згідно з повідомленням російської еміґраційної преси ще 8 червня ц. р. помер у Мюнхені „вірний син України-Руси і спільної батьківщини Росії", „голова українського визвольного руху", генерал Діодомид Павлович Гулай. Він був головою злощасного „Об'єднання українських федералістів" — гуртка зросійщених малоросів. Його тимчасовим наступником став якийсь Петро Сенч Залеський.

ЧЕРВОНИЙ КИТАЙ КРИТИКУЄ МОСКВУ

КОМУНО-КИТАЙСЬКИЙ ГЕНЕРАЛ ВИСТУПИВ ПРОТИ ГРАБУНКОВОЇ СОВЄТСЬКОЇ ГОСПОДАРКИ В МАНДЖУРІЇ

Гонґ-Конґ. — Комуно-китайський генерал Люнґ Ін, заступник голови Комісії крайової оборони в комуністичному Китаї, гостро натаврував совєтську грабіжницьку господарку в Манджурії безпосередньо після останньої війни та взагалі совєтську господарську політику у відношенні до ком. Китаю. Він поставив просто запит, чи СССР не задумує заплатити комуністичному Китаєві за величезне майно, вивезене Москвою до европейської частини СССР, та ствердив, що „це нечесно домагатися від „Народної" республіки Китаю, щоб вона одна тільки покривала всі кошти війни в Кореї". Ген. Люнґ пішов у своєму критицизмі до Совєтів так далеко, що він поставив за приклад З'єдинені Держави, які — мовляв — скреслили всі свої грошові претенсії, що їх мали були до своїх союзників з першої і другої світової воєн. — Тим часом Москва — скаржиться комуністичний генерал — домагається від китайських комуністів навіть заплати відсотків. Коли цей комуно-китайський генерал і з якої нагоди виступив з такими гострими закидами проти СССР, — не відомо, бо пів-офіційна комуно-китайська аґенція, яка розкриває той виступ, стверджує тільки, що у вівторок в минулому на засіданні Революційної комісії Куомінтанґу, що засідала в Пейпінґу, натавровано названого генерала Люнґа, колишнього губернатора провінції Ін та одного з найвпливовіших і найбагатших людей в комуністичному Китаї, за його „правий ухил". Названа аґенція навела саме, як на приклад такого „правого ухилу", оту критику під адресою Москви. Разом із ним мали натаврувати ще двох „правих ухильників", — двох інших комуно-китайських генералів. Водночас московська „Правда" з останньої неділі стверджує існування в комуністичному Китаї „сильних буржуазних елементів" та накликує державну верхівку у союзницькій комуно-китайській державі до „рішучої контрофензиви". „Правда" надалі стримується від усякої полеміки з голосними поглядами Мао-тсе-тунґа, а покликується тільки на статті в комуно-китайській пресі. Як на доказ ферменту, існуючого в комуністичному Китаї, західня преса вказує на відважну критику збоку редактора єдиної газети в комуністичному Китаї, яка є органом толерованих в Китаї вісьмох не-комуністичних партій, які заявили свою льояльність до комуністичного режиму. У тому щоденнику появився безпосередній запит до Мао-Тсе-тунґа і Чу Ен-лая, чому, всупереч їх обіцянкам, комуно-китайський уряд не має „коаліційного характеру", з участю не-комуністів.

Єгипет продовжує демагогічну кампанію проти Йорданії

Каїро. — Пів офіційна єгипетська пресова аґенція, контрольована урядом, принесла вістку, наче б йорданський віце-прем'єр і міністер закордонних справ Самір ель-Ріфай стрінувся недавно тайком з ізраїльським прем'єром Бен Ґуріоном для вступних переговорів про йордансько-ізраїльське замирення. Між Ізраїлем та „про-західними арабськими країнами" буцім-то — за повідомленням тієї єгипетської аґенції — дійшло вже до порозуміння, за яким палестинських втікачів мають насильно перенести на пустинні землі між Йорданією і Іраком. Ізраїль відразу заперечив цьому повідомленню, як виссаній з пальця вістці. За західніми коментарями, та вістка — це частина пляново́ї єгипетської пропаґандивної кампанії, обрахованої на збунтування проти Йорданії маси арабських втікачів із Палестини з часів арабсько-ізраїльської війни. Для 900.000 тих втікачів, які все ще перебувають у нужді і леліють надію на поворот до своїх колишніх домів і господарств, що лежать на території нинішнього Ізраїлю, півофіційна єгипетська вістка про „запродання" їх Йорданією і Сирією є катастрофальною новиною.

В Італії повернувся уряд Золі

Рим. — Генеральний секретар Християнсько-демократичної партії, Амінторе Фанфані зрікся місії творення нового італійського уряду тому, що соціял-демократи рішуче відмовились вернутись до урядової міжпартійної коаліції, а без них не може існувати тривка центрово-демократична більшість в парляменті. — Тому президент Ґронкі звернувся знову до 69-річного політика й економіста Альдоне Золі, щоб той взяв назад своє зречення і залишився на пості прем'єра. Альдоне Золі склав був уже уряд і дістав вотум довір'я в парляменті, але зрікся 10-го червня, після того, як показалося, що свою більшість у парляменті він завдячує голосам також нео-фашистів. Теперішня криза в Італії триває вже від 6-го травня, коли зрікся уряд прем'єра Антонія Сені. Альдоне Золі погодився. Однак водночас преса висловила переконання, що впродовж цього літа італійський парлямент, який мав урядувати до серпня 1958-го року, буде передчасно розв'язаний і нові вибори будуть розписані на осінь цього року. Італійський Сенат формально міг би урядувати аж до літа 1959 року, але през. Ґронкі напевне розв'яже обидві палати одночасно — твердять пресові коментатори.

У СВІТІ

● **Єгипетська сторожа в Каїро** арештувала американського вченого археолога Чарлза Мюзеса, який був головою американсько - єгипетської археологічної місії, що вела розкопи біля Дашуру й докопалась до засипаної піраміди - могили фараона з коло 1,780 року пер. Хр. Археолога арештували після того, як знайшли при ньому — за офіційним єгипетським повідомленням — чотири валізки повні античних дорогоцінностей. Під час ревізії в його домі знайдено пістолю, на яку Мюзес не мав дозволу, та $5,000. За єгипетським законом — усі знайдені в Єгипті археологічні знахідки — це державна власність.

● **В Японії** не рахуються зовсім із присудом американського федерального судді, який заборонив видавати вояка Вільяма Джірарда японському судові. Японський міністер судівництва заявив, що це „внутрішньо-американська справа", а Японію обов'язує постанова мішаної японсько - американської комісії, яку затвердили американський уряд і през. Айзенгавер та яка ствердила японську юрисдикцію над Джірардом. Суд над ним за вбивство японки Наґа Сакай, що збирала металеві луски від набоїв, має відбутись в половині серпня ц. р. в м. Мебаші в Японії.

● **На летовищі в Парижі** вискочив з вікна першого поверха 28-річний кол. юґославський втікач, Микола Ковацевіч, що його хотіли відіслати літаком до Юґославії. Він жив у Канаді, але відтіль поїхав до Англії, де проте не дістав дозволу перебування. Він вертався до Канади через Францію, але йому вигасла французька віза, що її французи не захотіли продовжити. Його забрали до шпиталю, як легко пораненого. Еміґрантські організації повели заходи проти його примусової репатріяції до комуністичної Юґославії.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЗРАДНИК, АҐРЕСОР, ВБИВНИК

Зрада, аґресія і вбивство — це є ті злочини, які Москві доказала і за які її засудила Спеціяльна Комісія Об'єднаних Націй у зв'язку з минулорічними подіями в Угорщині. Цю зраду, аґресію і вбивство доказано та за них засуджено Москву у обширному і строго об'єктивному звідомленні цієї Комісії із довгого і дбайливого розгляду мадярського повстання з кінцем жовтня і з початком листопада минулого року та варварсько жорстокого здавлення того повстання московським зрадником, аґресором і вбивником. Це звідомлення Комісії Об'єднаних Націй напевно увійде до історії, як один із найгрізніших та рівночасно найсвітліших документів. Грізний він тим, що описує безприкладні варварства червоної Москви, а світлий він тим, що цивілізований світ, не зважаючи на всю складність міжнародної ситуації, все ж таки на ці варварства зареаґував та плянує дальшу акцію.

Для характеристики цього документу навести б тільки деякі з його стверджень і висновків. В ньому м. ін. сказано: „Це, що сталося в Мадярщині, було спонтанним національним зривом, викликаним довгими терпіннями... Повстанням керували студенти, робітники, вояки й інтелектуали, багато з них комуністи або колишні комуністи... Це неправда, що повстання було викликане реакційними колами Мадярщини, або що воно черпало свою силу з „імперіялістичних" кіл Заходу..." В дальшому стверджується, що це повстання здавила безпощадно совєтська військова інтервенція, якою світ мусить зацікавитися.

Комісія, що перевела слідство і приготовила звідомлення, складалась із представників Австралії, Цейльону, Данії, Тунісу і Уругваю. Під час слідства переслухано сотні свідків та розглянено тисячі свідчень, включно із всіми совєтськими ствердженнями та заявами. Тому й вирок має наскрізь об'єктивний характер та є вироком всього волелюбного людства. Він звучить: Москва винна і повинна бути покарана.

Досліди, ствердження і висновки Спеціяльної Комісії ОН відносяться до Мадярщини, але вони далеко переходять самі тільки події в Мадярщині. Що більше, вони відносяться не тільки до теперішньої червоної Москви, але до Москви взагалі, як одвічної твердині варварства, як історичного зрадника, аґресора і розбишаки. Н. Й. Таймс, коментуючи звідомлення Комісії ОН, пише недвозначно, що це звідомлення „показує виразно, що те, що зробив совєтський уряд в Мадярщині, було так само підле і злочинне, як щонебудь інше на найгірших сторінках кривавої історії царської Росії". Коли ж до цього звідомлення додати все те, що досі опубліковано з різних боків, включно із відомими офіціяльними ствердженнями спеціяльної комісії Конґресу ЗДА в справі „комуністичного захоплення і окупації не-російських націй СССР", то матимемо написаний і підписаний акт обвинувачення проти Москви, від якого справді кров стинається в жилах.

Очевидно, що в цих документах наведено тільки відносно малу частину злочинів червоної Москви, що всі ці документи разом віддзеркалюють тільки малу частину того безконечного ланцюга злочинів, що їх Москва допустилась, хоч би тільки над українським народом.

Розглядаючи всі ті справи та маючи на увазі всілякі дотеперішні досвіди, мимоволі насувається питання: злочини Москви засуджено, але — що з того? Теперішнє звідомлення спеціяльної комісії ОН є тільки одним з чергових стверджень і одним з чергових вироків. Це ж не перший раз світ довідується про злочини Москви і не перший раз її засуджує, але від самого ствердження фактів, від самого акту обвинувачення і навіть від вироку, якщо він не буде виконаний, ані нікому не полегшає, ані справедливість не виграє. Навпаки, непокараний злочин не тільки не відстрашує від дальших злочинів, але ще й заохочує до них.

В цьому конкретному випадку відрадним явищем є те що не тільки публічна опінія, але й відповідальні керівники міжнародної політики, зокрема американські не думають задовольнитись самим тільки звідомленням. Американські представники в ОН вже тепер заповідають відповідну акцію в Генеральній Асамблеї ОН, як вона знову збереться на сесію у вересні цього року, а публічна опінія йде дальше і домагається скликання надзвичайної сесії в цій справі, зірвання всяких зв'язків із теперішнім, наставленим Москвою „урядом" Мадярщини і подібне. І хоч теперішній звіт комісії ОН може справи й не перерішити, то він все ж таки може бути поважним кроком в напрямку її перерішення та засуду і покарання московського зрадника, аґресора і вбивника, що раніше чи пізніше таки станеться, бо мусить статись.

ТРУДНОЩІ ПОЛІТИКИ „ЗОЛОТОЇ СЕРЕДИНИ"

Аритметика завжди грала велику ролю в парляментарнійній системі держав. Демократичний принцип вимагає абсолютної більшости для приймання звичайних ухвал у парляментах, себто половина плюс бодай один голос, — та кваліфікованої більшости себто двох третіх голосів. Кожний уряд в демократично-парляментарній системі згори хоче знати, на яку постійну, „тверду" більшість він може рахувати у своєму плянуванні. Якщо уряд, не має такої постійної і певної, здисциплінованої більшости, то він мусить лявірувати від справи до справи, шукаючи собі пливкої чи коньюнктурної більшости, зложеної раз з такої, то знову з іншої міжпартійної комбінації. Це вимагає спеціяльного знання такої парляментарно-аритметичної техніки, але такий стан ніколи не може втримуватись довший час і тому шкодить пляновій і послідовній законодатній праці. Історія урядових криз в західньо-европейських демократичних державах подає багато прикладів, коли процес партійно-політичної диференціяції переступає межі, диктовані здоровою суспільною структурою та прикметною кожній окремій нації традицією. Позитивний приклад становила і становить Англія з її дво- чи пак трипартійною системою (консервативні-ліберали-соціялісти), неґативний — Франція, що її головні партії вправді виводять свій родовід із Французької Революції, та які проте за час від Першої до теперішньої Четвертої Республіки розмножились із шкодою для державного устрою. Устрій З'єдинених Держав виявив себе у практиці ще кращий за англійський, бо коли в Англії репрезентаційні і виконні функції поділені між династією і урядом, то в ЗДА вони з'єдинені особою Президента.

Проте, вже від 20-х рр. цього століття демократично-парляментарна система переживає ту велику трудність, якою є натиск двох скрайніх течій, зліва і справа, обох течій, що своєю ідеологією і своїми цілями не визнають демократії, є ворожі демократії, та використовують тільки демократичні вольності, щоб — прийшовши завдяки ним до влади — негайно скасувати демократію. З постанням, за активною допомогою з Москви, комуністичних партій в різних державах, та з народженням фашистських партій під різними назвами, у реакції до комунізму, стало дуже трудно вдержатись тій справжній демократії, що її прикметними рисами є толерантність і компромісовість. Тим паче, що у суперництві з комуністами за „чистоту" соціялістичної програми і за успіхи є робітничих рядах та профспілках, соціялдемократи різних країн набрались демагогічного тону й демагогічних метод (головно в Англії і Західній Німеччині). Знову ж провокований комуністами колись здоровий й конструктивний консерватизм перейняв у різних країнах і різних правих партіях, чи партійних крилах, тієї гостроти й непримирливости, яка саме й суперечить поняттю консерватизму.

І ось саме тепер, в половині цього року, у цілому ряді держав знову виявились поважні трудноші, як зберегти ту політику, яку диктує істота демократії: політику „золотої середини", чи — як її назвав був през. Айзенгавер — „половини дороги". Ледве кілька днів тому вдалося склеїти у Франції новий уряд. 12 червня ц. р. він дістав вотум довір'я 240 голосами проти 194, але насправді мав за собою на 58 голосів менше, аніж вимагає цього абсолютна більшість у французькому парляменті, що складається із 595 послів. „За" голосувала й частина правих „незалежних", зате „проти" — всі комуністи. Одержавши таку сумнівну перемогу тільки завдяки великій абсенції послів, новий прем'єр Франції відніс ще гіршу 6 днів потім, при затверджуванні денного порядку, предложеного урядом: 296 голосували „за", а 269 „проти" — однак цим разом „за" голосували комуністи. Вони лякалися, що коли провалиться цей денний порядок, то на іншому порядку може появитися справа, за яку головно побивались „незалежні": внесок на проголошення комуністичної партії у Франції поза законом з уваги на її солідарність з альжирськими повстанцями, яку праві партії у Франції кваліфікують просто, як державну зраду. Уряд Моріса Монурі покищо втримується тільки тому, що нема виглядів, щоб хтось інший міг створити новий, кращий. Але — очевидно — будучи залежним чи то від голосів комуністів чи правих консервативістів, такий уряд не всилі вести на довшу мету політику „середини", не кажучи вже про демагогію, яку веде псевдо-фашистська партія „пужадистів", ворогів всяких податків у часі фінансової скрути держави.

Подібна історія в Італії. Вже від 6 травня панує там криза уряду, бо уряд Адоне Золі, хоч дістав вотум довір'я, проте воно перейшло завдяки голосам неофашистів, яким Золі не хотів завдячувати своє існування, тому в день після голосування — зрікся. Вже кілька найчільніших італійських політиків даремне старалися осягнути для майбутнього уряду тривку парляментарну більшість з-поміж партій політичного центру. У Канаді вибори попередньої неділі також не дали переможним консервативістам абсолютної більшости і вони будуть залежні від голосів тих двох менших партій, що їх ідеології цілком суперечні, отож і гармонійна співпраця між ними неможлива. У Західній Німеччині поважно загрожене правління того демократичного центру, що його становить Християнсько-демократична Унія старого Аденауера у бльоці з двома іншими центровими групами. В Англії Консервативна партія, яка стала насправді партією поступовою, бо пішла по лінії глибоких соціяльних реформ, бореться за збереження своєї популярности в народі, значно надщербленої не тільки невдачею минулорічної єгипетської виправи, але й демагогічно-пацифістичною пропаґандою соціялістичної Партії праці. Навіть в З'єдинених Державах, де обидві партії насправді дуже близькі своєю ідеологією і практичною програмою і де голосування в обох палатах Конґресу проходить з-правила не за партійною лінією, а за індивідуальними поглядами голосуючих, навіть тут політика „золотої середини" Д. Д. Айзенгавера зустрічається з такими труднощами, як вони виявились під час бюджетової дебати.

Проте керівні діячі всіх згаданих країн західньо-европейського чи північно-американського континентів, не зважаючи на трудноші в їхній практичній державній праці, не є ні трохи стривожені. Упадок комуністичних впливів в усьому світі, скорочення рядів офіційних членів комуністичних партій на Заході та їхніх попленгачів, це наявний доказ, що народні маси в демократичних державах вчаться і стають відпорніші на демагогію. І тому й майбутність державної політики лежить в „золотій середині", а не у скрайності гасел і програм.

Євген Онацький

ГОЛОС АРҐЕНТИНСЬКОГО ЄПИСКОПАТУ

Не далі, як два роки тому, арґентинські католики боронилися у брамі буенос-айреньської катедри від фанатичних пероністів, що підпалили кардинальську курію, сумежну з собором. Чимало тоді церков було спалено в самому Б. Айресі і в інших містах Арґентини. Але з того полум'я вийшла й іскра революції, і Ватикан — випадок небувалий в історії модерних часів — кинув анатему на тих, хто тоді стояв при кермі влади в Арґентині, виключивши їх із Церкви. Фактично дипломатичні відносини між Арґентиною й Ватиканом були перервані.

Пройшли два роки, — і як же становище змінилося!

Арґентина опинилася, — як засвідчують авторитетні ватиканські кола, — в авангарді християнства в Півд. Америці, занявши рішучу позицію в обороні світу від наступу імперіялістичної комуністичної Москви і сприяючи поширенню всіх духових течій, що змагають до піднесення гідности людини, не як засобу для осягнення тих чи інших амбіцій, а як самоцілі для свого духового вдосконалення і завершення. З Ватиканом відновлено дипломатичні відносини, і папа Пій XII встановив недавно 12 нових єпархій, і нові єпископи вже склали присягу перед тимчасовим президентом ген. Арамбуру. „Чівільта Католіка", впливовий журнал у Римі, дуже близький до Ватикану, вітаючи цю подію, відзначив:

„Здійснене в співпраці з урядом Арґентини, який очолює ген. Арамбуру, творить новий етап в арґентинській історії".

Ватиканське радіо, з приводу святкування арґентинського свята незалежности 25 травня, завважило, що творці арґентинської незалежности „ніколи б не могли уявити собі швидкости й інтенсивности економічного розвитку Арґентини. З доброю волею і співпрацею уряду ген. Арамбуру всі проблеми, що відносяться до Церкви й Держави, буде розв'язано". Президент Арамбуру зі свого боку повідомляв не раз у своїх виступах, що одною з головних цілей його уряду мав би бути конкордат із Ватиканом, — себто офіційний договір, який точно встановлював би права й прероґативи католицької Церкви в Арґентині. Потреба цього конкордату відчувається тим більше, що ще досі не виясненi, як слід, наслідки того виключення з Церкви, що впало було на арґентинський уряд зараз же після того дня, як за Перона були арештовані в Б. Айресі два прелати католицької Церкви, яких потім вивезено з Арґентини і вони знайшли собі пристановище і захисток у Ватикані. Декрет про виключення з Церкви не називав ніяких імен, але торкався всіх тих, хто брав участь в тій акції проти двох високих достойників Церкви. Нема сумніву, що він відносився й до самого Перона, тодішнього президента республіки, що кермував всією тією антикатолицькою акцією і до всіх членів його уряду. Цей декрет залишається досі в силі бо, як заявив один із представників Церкви, всі члени пероністичного тодішнього уряду, за винятком одного Єроніма Реморіна, що публічно покаявся, підлягають дальшим термінам декрету. Тим-то католицька Церква рішуче підтримує всі заходи теперішнього уряду, скеровані на оборону Республіки проти інтриг пероністів, що останніми часами розвинули помітну терористичну діяльність. Щодня вибухають бомби, — не завдаючи, правда, особливої шкоди, — то в тій, то в іншій місцевості; виникають пожежі, очевидячки, саботажного характеру, на тій чи іншій фабриці, і по різних місцях з'являються написи з іменем Перона. Проте недавня спроба публічної маніфестації пероністів була рішуче безуспішною, бо зібрала в п'ятимільйоновому місті за ледве кількасот людей, з котрих поліція притримала коло 50 осіб, що мають відповісти за порушення закону про заборону аґітувати за пероністичним режимом.

Нема сумніву, що акція пероністів була б взагалі цілком безнадійна, коли б не важкий економічний та фінансовий стан цієї країни що ніяк не може прийти до рівноваги після морнотратства та зловживань диктатури. До того ж відчувається й брак належного політичного виховання мас, — у відміну від англо-саксонських країн де політична боротьба відбувається між двома більшими масовими партіями, в Арґентині, як і в інших латинських країнах, демократичний режим привів до створення безконечної низки різних партійок, що їх провадить не стільки відмінна ідеологія, як особиста амбіція їхніх витворців. Навіть і більші партії, що існували ще до пероністичного режиму, відзискавши можливість дальшого організаційного життя, скористувалися нею, щоб... поділитися як от, напр., радикальна партія, аж на три чи чотири відлами, що поборюють один одного з далеко більшим завзяттям, ніж пероністів, чи комуністів, про яких, мовляв, думає уряд. Тим часом наближаються перші політичні вибори. Уже в липні цього року мають відбутися конституційні збори, що мають занятися переглядом старої конституції, в цілях зміцнити її демократичні заложення, щоб виключити назавжди можливості повторення тоталітарного режиму.

(Закінчення на стор. 3-ій)

СЕНСАЦІЙНА ІСТОРІЯ СЕНСАЦІЙНОЇ ПОВІСТИ

(З приводу роману Б. Полянича „Стріл уночі")

Різної, не раз дуже дивовижної долі зазнавали на протязі останніх десятиріч в умовах такої чи іншої окупації українські видання, зокрема твори українського письменства. Але до небагатьох із українських видань можна пристосувати так добре латинську приказку про те, що „мають і книжки свою долю і своє призначення", як до твору Б. Полянича „Стріл уночі", друкування якого починається із сьогоднішнім числом у „Свободі".

Двадцять три роки тому — з 1943-му році — Видавництво „Нового Часу" почало друкувати як чергову книжку своєї „Української бібліотеки" сенсаційну повість Б. Полянича (псевдонім) п. н. „Стріл уночі". Книжку зложено в Ставропігійській Друкарні (під зарядом Медицького) і, згідно з обов'язуючими тоді цензурними вимогами, надруковано з усього накладу тільки вісім примірників та передано їх до львівського староства на цензуру. Звичайно бувало так, що після надрукування перших цензурних примірників, видавництво, щоб не наражувати себе на втрати з огляду на евентуальну конфіскату, чекало декілька днів на відповідну децизію цензури і щойно тоді починало друкувати всю решту накладу. Так сталося і в цьому випадку. Перечекавши три дні і не сподіваючися вже конфіскати, тим більше, що дія книжки відбувалася для „конспірації" в Хорватії і всі її герої виступали під хорватськими чи сербськими прізвищами Видавництво дало друкарні доручення почати дальший друк книжки. Але ще не пішли добре в хід машини, як з'явилася автами польська поліція і, сконфіскувавши все до одного надруковані аркуші і навіть коректурні відбитки, доручима друкарні тут же на місці в присутності поліційних аґентів перетопити увесь склад книжки, не залишаючи з нього ні рядка. В руках автора і видавництва залишився тільки один примірник книжки, але й він незабаром щез. Зник теж у таємничий спосіб сам рукопис книжки й авторові не повелося, не зважаючи на всі заходи, знайти його ні в редакції, ні в друкарні.

Справа із „Стрілом уночі" не закінчилася на такій незвичайній, хоч і не рідкій в історії польської цензурної політики, конфіскаті. Польська поліція почала зараз же не тільки слідство в справі цієї повісти, але й наполегливі розшуки за автором. Переслухали керівників і редакторів видавництва „Новий Час" й „Української Бібліотеки", директора, службовців і друкарів друкарні, в якій вона друкувалася, відбулися ревізії, під час яких розшукувано за евентуально надрукованими примірниками книжки (хоч таких і не було) і за рукописом. Ситуація загострилася так, що автор повісти Б. Полянич був примушений... померти, щоб не стягнути на себе ув'язнення і водночас із цим репресій на видавництво. Через кілька місяців у „Новому Часі" надруковано коротку замітку-некролог (написаний до речі редактором „Нового Часу" Дмитром Палієвим і пересланий ним же для містифікації поштою із Золочева), що на селі поблизу Золочева помер нагло на удар серця співробітник „Нового Часу", автор сенсаційних повістей Б. Полянич на 52-му році життя...

Так конфіскатою книжки і смертю автора повинна була закінчитися історія повісти „Стріл уночі". Але ж прийшла друга світова війна і в 50-их роках вже у З'єдинених Державах „ожив" 16 літ після своєї „смерти" Б. Полянич, надрукувавши нові свої сенсаційні шпигунські повісті такі, як „О-313", „Генерал W" та передрукувавши деякі з давніших.

Пройшло ще шість років із того часу і під час впорядковування в червні 1956 р. архіву „Свободи" в Джерзі Сіті натраплено на чималий жмут пожовклих, ще „крайового" вигляду, листків паперу, записаних знайомим почерком письма. Рукопис був без заголовкової сторінки, без прізвища автора і починався першим розділом „Дріт". Після короткого перегляду підписаний ствердив без усякого сумніву, що автором рукопису є Полянич і що між надрукованими книжками Полянича такої повісти немає.

Для з'ясування справи й ідентифікації рукопису відбулася зустріч із самим Поляничем. Знахідкою рукопису він був не тільки приголомшений, але й... застрелений, бо ж виявилося, що ця знахідка — це і є „зниклий без сліду" рукопис сконфіскованої в 1934 році польською владою його сенсаційної повісти „Стріл уночі", що його він вже ніколи і не сподівався віднайти.

Коли, звідки, яким чином, чи вірніше від кого зі Львова і на чиї руки в редакції „Свободи" у ЗДА попав рукопис „Стрілу вночі", так і не повелося встановити. Для автора Б. Полянича ціла справа виглядає на містерію. Він рукопису до ЗДА не висилав і певний, що не зробив цього ніхто із видавництва і редакції „Нового Часу". Не може навіть і вгадати, хто міг його вислати до редакції „Свободи". Це мабуть і залишиться таємницею тим більше, що в архівах „Свободи" немає ніяких даних про цей рукопис, а всі, що могли щонебудь знати про нього, зокрема сл. п. д-р Лука Мишуга, вже померли.

Сьогодні „Стріл уночі" виходить таки в люди, до тієї української громади, для якої він і був колись призначений. Автор Б. Полянич переглянув його, виправив і переніс його дію з Хорватії знову в українське середовище, бо ж з української підпільної боротьби були взяті не тільки дія і сюжет повісти, але і її постаті та характери. З того теж погляду змінено чи вірніше привернено персонажам повісти їх українські згл. польські прізвища.

„Стріл уночі" — це один з найвидатніших творів, започаткованого, колись у 30-их роках — в добу поселення підпільної боротьби Української Військової Організації — Б. Поляничем жанру повістей із революційного життя, таких, як широковідома „Перша ніч", „Товариші усміху", „Кімната з одним входом" та інші. Цей жанр має свою інколи й дуже сенсаційну історію, пов'язану тісно з революційною діяльністю 20-их і 30-их років у Західній Україні, але це окрема тема і вимагає ширшого розгляду.

Б. Кравців

Коли Ви вважаєте себе політичним еміґрантом — амбасадором України, та знаєте про великий вклад Українського Народного Союзу в змаганнях за права України та українців, Ви напевно свідомі обов'язку бути членом цієї організації.

Б. Полянич

СТРІЛ УНОЧІ

СЕНСАЦІЙНА ПОВІСТЬ

(1)

I

Дріт

Коли суддя окружного суду містечка Башти прийшов додому на обід, зустріла його сердита жінка.

— Ну, уяви собі — сказала вона — ця Ганка є просто неможлива. Або б'є посуду, або щось губить, ніщо її не держиться. Сьогодні знову пропав дріт зі стриху.

— Дріт? — здивувався суддя. — Який дріт, Вандочко?

— Який дріт, який дріт! — з докором повторяла пані Ванда. — Та ж дріт зі стриху, отой самий, яким ми хотіли обгородити городець навесну. Та ж його було 30 метрів. І вкрали. Ні, таки рішуче треба буде звільнити Ганку. Вона нічого не допильнує.

Суддя мовчки скинув плащ і, обтираючи хусточкою окуляри, на яких тремтіли каплинки дощу, ввійшов у кімнату.

— Воно справді, — промимрив, — шкода дроту. Що ж то, стрих був не замкнений?

— А вже ж! — погодилася пані Ванда. — Ганка ніколи ніяких дверей не замикає. От, кара Божа з такою служницею.

— Ну, що ж, вкрали то вкрали! — сказав суддя, накладаючи окуляри. — Але пообідати треба, як думаєш?

Пані Ванда підійшла до мисника, взяла звідтам мисочку з компотом і перенесла її на стіл, між тарілки.

— Може б ти ще перед обідом поладнав з Марковським, він у кухні чекає. І так ще нема Стася зі школи.

— Аґа, правда! — нагадав собі суддя. — Сьогодні середа. Повернув назад у сінки й відчинив двері ліворуч. Зустріло його огрядне, товсте лице поліциста, який на його вид випрямився і став на позір.

— Доброго здоров'я! — хитнув головою суддя. — Ходіть до канцелярії. Ну, що ж, усе в порядку?

— В порядку, пане суддя.

Перейшли через сінки й праворуч увійшли в канцелярію. Суддя підійшов до бюрка, на якому порозкладувані були різні записки й акти, розсунув їх, роблячи місце, сів за бюрко й звернувся до поліциста, який витягнув з течки папери.

— Скільки везете?

— 170,000, пане суддя. Цукроварня висилає гроші поштою, тому й стільки нагромадилося.

— Гарний гріш! — посміхнувся суддя, переглядаючи виказки й підписуючи їх. — Ще, мабуть, стільки не було?

— Не було, пане суддя. Найбільше дотепер конвоював я 93,000. Але 170,000 ще не було.

— Видно, покращало! Ну, от лише не втечіть з цими грішми! — зажартував суддя.

Поліцист добродушно всміхнувся.

— Якби я був неодруженим, то може б і скортіло, а тепер то вже жінка не дасть втекти.

— Мушу я це при нагоді сказати вашій жінці, що якби не вона, то хто зна, чи ви б холодної не закоштували! — посміхнувся суддя, даючи поліцистові підписані виказки. — Що?

— Що правда, пане суддя, то не гріх: жінка може і в пекло післати й до неба підняти.

— Свята правда! — погодився суддя і чомусь в цьому моменті в дзеркалі окуляр мигнула йому постать пані Ванди й „кари божої" — Ганки.

— Свята правда! — повторив і неначе чогось засоромився.

— Ідете вдвійку?

— Як звичайно, пане суддя, я з Павловським і шофер.

— Погана погода, авто відкрите, а в ліску вас ніч застукає. Може ще когось з собою візьміть. Небезпечно.

— Воно правда, погода собача. Але злодії знають, що ми конвоюємо гроші, тому й не спішаться, а політичні щось тепер присмирніли.

— Ей, ці політичні! — зідхнув суддя. — Не дають мені жити. Ще один процес не скінчився, а вже починається другий. Я так злодіїв не боюся, як політичних.

— Воно правда, пане суддя, їй Богу правда, політичні гірші від злодіїв, бо воно вмирати не боїться і вбити в нього не гріх.

— Раджу вам узяти ще когось з собою.

— Коли ж на поштовому авті навіть більше місця немає. І в трійку ледве помістимося.

— То хай попереду вас Пшибила на мотоциклі їде. Все ж таки безпечніше. Бо від дощу й дорога розкисла й темінь.

— Е, пане суддя, якось собі раду дамо. Нема чого боятися. Політичні дрімають, а злодії за решіткою.

Суддя похитав головою.

— Щось не всі за решіткою, пане Марковський, от у мене сьогодні хтось дріт украв.

— Дріт? Який дріт? — зацікавився поліцист.

— Грубий, металевий дріт. Хотів городець обгородити навесну. Купив звій дроту, поклав на горище, ну і вкрали.

— А диви! — чудувався поліцист. — Навіть пана суддю не пошанували. Та ж треба шукати.

Суддя хитнув зневажливо головою.

— Пошукаєте пізніше, пошукаєте. Не така велика шкода!

— Ми знайдемо, напевне знайдемо, та де ж таке видане, пана суддю обкрадати.

— А що ж то я — не людина?

— Та воно правда! — замнявся поліцист і, щоб злагідити сказане, додав:

— От і мене недавно обікрали. Хтось три курки вкрав. Якийсь безробітний, мабуть. Жінка з пересердя мало не плакала.

В окулярах судді знову мигнуло обличчя пані Ванди й чомусь причувся її голос. Швидко звернувся до поліциста й зажартував:

— А, може, то не безробітний вкрав, а політичний?

— Може й політичний! — попав у сумнів поліцист. — Хто його знає? Курка однаково смакує!

БО ДІТИ — ПЕРШІ

Ніколи неструджена пошта принесла знову, як щодня, цілу гору листів. Переглядаючи їх, пригадуємо собі Олесеве „З журбою радість обнялась". Ось коло двох десяток аплікацій — цих радісних звістунів нових членів УНСоюзу, а разом з ними короткі, сумні повідомлення: відійшов із цього світу і з УНСоюзу знову один із його членів. З надією берете в руки перші, зі смутком і пощаною розгортаєте д р у г і. Адже ж це вже остання вістка від члена великої Союзової родини; не ждати від нього вже більше ніякої. Ще піде один короткий лист до родини покійного члена з висловами співчуття і з чеком, на який так часто ждуть осиротілі діти й вдови, щоб допомогти їм бодай на початку їх нового, трудного життя, а там рвучка струя щоденного життя зверне живих лицем до нових людей і нових турбот і трудів. Адже ж живим про живе думати і для живих трудитися. Чи ж те саме не робили ті, пам'ять яких зі смутком згадуємо сьогодні?

Чи не трудився, запопадливо й розумно трудився для живих, а зокрема для своїх найближчих Іван Лісовський, вістку про смерть якого щойно недавно принесла пошта? Уроженець Котовані, самбірського пов., він молодою людиною прибув до цього краю шукати кращої долі, для себе і своїх, 25-тип'ятилітнім вступив він у трагічному 1914 р. до УНСоюзу. Дружина Марія і двоє дітей, дволітня Катерина та однорічний Івась, вимагали забезпеки. Хоч працював, як некваліфікований робітник у фабриці заліза за марні гроші, бл. п. Микола Лісовський розумів, що він, як чоловік жінці і батько дітям, має більший обов'язок, як дбати про них за свого життя. Його обов'язок не кінчиться з його смертю. Він розтягається і на час після неї, й зарані треба дбати про те, щоб приготовитися на найгірше, хоч і треба надіятися на найкраще.

Небаром родина побільшилася. Народилася нова доня, Софія. І ось разаз після того її батько звертається до УНСоюзу з проханням побільшити його тисяче-долярову полісу, бо на троє дітей вона невистачальна. Хто знає ті ранні роки, ті трудні роки, коли за доляра було важче, як за десятку сьогодні, коли свідомість ваги обезпечення була така невелика, навіть серед найкраще освідомлених під господарським оглядом уроджених американців, той зрозуміє далекосяглий розум бл. п. Лісовського і його щиру опіку над своєю родиною, своїми дітьми. Велика частина його заробітків йшла на оплачення обезпеченевих поліс, але він жив спокійно, бо знав, що коли б його не стало, то його діти не залишаться без його опіки навіть з-поза могили, що його дбайливість за них допоможе їм станути на власні ноги і не змарнувати свого життя.

З правдивим зворушенням переглядаємо залишені пам'ятки по бл. п. Миколі Лісовськім. Ось його аплікація, перша аплікація внесена до УНСоюзу з датою 4 жовтня 1914 р. Після запиту „Народність" стоїть написане твердою, невправною мужицькою рукою „Русин". Після запиту „Яку „Свободу" хочете?" — відповідь: „Руськими буквами". Між його залишками знаходиться його рання членська грамота, виставлена 13 липня 1921 р. Широка на половину стола, розмальована п'яти кольорами, з великою витисненою в грубому папері печаткою УНСоюзу та підписами тодішнього головного предсідника С. Ядловського і головного секретаря І. Каштанюка. Вже задля тієї самої грамоти варто було вступити до УНСоюзу. Вона повна символічного змісту, з'ясованого в образах. В ній висловлено національне вірую українського емігранта в Америці і його відношення до рідного краю й землі нового поселення. Ось посередині на горі грамоти портрети президента Вашингтона і гетьмана Богдана Хмельницького з булавою в руці. Праворуч від них американський прапор і орел, на ліво: лев і архангел Михаїл на синьому полі, обведенім жовтою краскою. А по боках Тарас Шевченко і президент Лінколн, земна куля з Україною і З'диненими Державами Америки, а нижче них канівська заповітна могила і Статуя Свободи, на двох протилежних берегах океану. А на відворотній стороні грамоти зазначено і закріплено підписами, що її доручено святочно дня 4 вересня 1921 Николаєві Лісовському в приявності урядовців Братства ім. св. Апостолів Петра і Павла, 321 відділу УНСоюзу у Феніксвилл, Пенсилвенія, а саме голови Миколи Ступницького і секретаря Андрія Малика...

Понад тридцятьп'ять літ зберігав цю грамоту, як дорогу пам'ятку, бл. п. Микола Лісовський. Бог поблагословив його довшим життям. Помер на 69 р. життя та й то помер ненадійно, в силі своїх фізичних і умових сил. Помер 26 травня ц. р. на рака легенів, як сповістив УНСоюз секретар його відділу п. Дмитро Чук. За ті роки попідростали його діти й пішли на власні життєві с т е ж к и. І хоч не справдилися п о б о ю в а н н я батька, що смерть може захопити його заскоро, коли його діти ще не будуть кріпко стояти на власних ногах, то його членство в УНСоюзі дало йому чимало за ті довгі непевні роки, й хто знає чи воно саме не продовжило його життя. Але воно напевно дуже облегшило життя його дружині і дітям, збільшило їх довір'я до життя і своєї долі. Адже ж стільки небезпек жде на кожного в цім краю, а зокрема на робітника у фабриці заліза. І хоч діти бл. п. Миколи Лісовського не скористали за час своєї ранньої молодости з цієї дбайливости батька, то все ж варта про неї написати для нашої громади, на похвалу бл. п. Лісовського та на поуку другим батькам і чоловікам. А слова його листа до УССоюзу, в якім він тридцятьп'ять років тому просив піднести суму його обезпечення, слова написані вже на геть то полинялім папері, зберігають досі свою повну актуальність й свіжість. У листі тому писаяв Покійний: „трудно мені платити на стару грамоту, буде трудніше на нову, ще більшу, але чую, що так треба, бо діти — перші". Хто з нас, батьків, не повторить цих мудрих слів сьогодні? І для кого з нас вони не є тепер, як перед сорокі роками, на велику, незаступиму і невідкладну потребу!

Ярослав Падох.

Українки Монтреалу приймали гостей-чужинок

Підготовляючись до конгресу Міжнародної Жіночої Ради, українські жіночі організації Монтреалу створили комітет під головуванням п-ні Олени Залізняк. Комітет мав підготувати зустріч українського жіноцтва з чужоземними делегатками, що прибули на конгрес із різних кінців світу. Використано для того неділю ввечір, 9 червня, коли делегатки мали час, призначений для приватних відвідин. Тоді то в новій залі УНО відбулась влаштована комітетом вечеря із відповідною програмою.

Прибуло коло 30 делегаток із різних країн, як Англія, Швайцарія, Південна Африка, Австралія, ЗДА, Канада і численно українки з ЗДА й Канади, що приїхали на конгрес. В головній залі влаштовано невелику виставку образів, книжок і народ. мистецтва, яку чужоземні гості оглянули з зацікавленням. У програмі вечора взяла участь молода співачка Мирося Вербицька, яка відспівала кілька пісень. Слідувала вечеря, зложена з українських страв, що викликали зацікавлення у чужоземних делегаток. Товариська гутірка при столах зблизила їх із українським жіноцтвом. Вечором проводила п-ні Галина Мельник, членка Союзу Українок Канади, яка привітала гостей англійською, а п-ні Небелюк французькою мовою і подала короткий огляд українського жіночого руху. Приявні чужоземні делегатки висловили свою подяку та з зацікавленням знайомились із працею українського жіноцтва. Від делегаток промовляли — представниці Англії п. Кокрофт, Південної Африки п. Гуче, Австралії п. Брайт. Дальше промовляли п. Олена Лотоцька, делегатка з ЗДА, і голова Союзу Українок Америки, п. Софія Василишин, голова Союзу Українок Канади, п. Марія Дима, представниця Комітету Українок Канади і п. Мазуренко, представниця Організації Українок Канади.

Після англійської частини слідувала інформаційна гутірка для присутнього громадянства українською мовою. Промовляли п. О. Лотоцька про працю конгресу МЖРади, п. Софія Василишин про співпрацю Союзу Українок Канади з Нац. Радою Жінок Канади, п. Стефанія Вубнюк, редакторка „Жіночого Світу" про таку ж співпрацю ОУК і п. Марія Дима про значення Комітету Українок Канади. Усі бесідниці заторкували потребу співпраці українок з організаціями чужоземного жіноцтва.

Вечір був надзвичайно удатний і українським жіночим організаціям Монтреалу, що зуміли його так перевести, належиться признання. Вони причинились у великій мірі до успіху українських представниць на конгресі.

Ірина Павликовська.

ВИНАХІД СТЕПАНА НИЧА

В „Математікс Магазін", що виходить в Каліфорнії, за травень-червень 1957 р., сторона 276, появився винахід Степана Нича — взірець на другі корені, який подає в дуже легкий спосіб вислідн на ці корені з докладністю двох десяточних місць в першій сотці цілих чисел, а для більших чисел подає ще більшу докладність, 3, 4 і т. д. десяточних місць. Цей взірець дуже легко запам'ятати та вивчити кожному, що знає табличку множення, себто має 4 кляси народної школи. Напр. другий корінь з 27 дає ціле число 5 та якийсь невимірний дріб. Знаючи ціле число, ми вже знаємо і цей дріб, в нашому випадку цілим числом є 5; коли піднесемо його до квадрату, себто помножимо 5×5, то одержимо 25. Це число віднимаємо від 27 і одержимо 2, яке ставляємо до чисельника дроба. А в знаменнику буде: ціле число рази 2, себто 5×2=10 і половину додаємо.

В середній школі чи на університеті нам вистачає знати одно десяточне місце, коли ми стоїмо при таблиці, а цей взірець подає більше. Його можна вивчити за одну хвилину, а рахувати ним можна 10 разів скорше, як на таблиці з допомогою одинки.

Степан Нич видав в українській мові книжечку п. н. „Славні Питання Математики", в якій між іншими його винаходами є також і цей взірець; її можна набути в укр. книгарнях за 50 ц. або замовити в автора, що живе під 398 Іст 8 Стріт, Ню Йорк. Степан Нич винайшов такі взірці, на всі корені. Він є членом УНС, Відділ 203.

Короткі Вістки

● Вітрильник „Мейфлавер II", який тепер стоїть в порті Плимут, Масс., має 1-го липня прибути до Ню Йорку, де буде стояти ціле літо, а численні туристи зможуть його оглядати.

● Японський уряд призначив відшкодування у висоті 629,300 єн ($1,750) для родини вбитої американським вояком Вільямом Джірардом жінки Нага Сакай. Вже раніше коло $150 передано чоловікові вбитої жінки, як вислід негайної збірки, переведеної між членами американської амбасади та колеґами названого вояка. Японська преса промовчала ту пожертву від американців.

● У Варшаві „зреабілітовано" генерала Юліяна Скоковського, якого в 1951 році засудили були на 15 років в'язниці за боротьбу під час останньої війни проти комуністичного підпілля. Скоковського, який має тепер 71 рік, звільнили „з браку доказів вини". Він був під час останньої війни в підпільній Армії Крайовій, що боролась проти німців.

Помер о. Іван Ярославський

(сдо) 3-го червня ц. р. несподівано помер в Буенос Айресі, від удару серця, митроф. протоєрей о. Іван Ярославський, що, приїхавши в 1947 р. до Арґентини, як перший український свідомий православний священик, зумів згуртувати навкруги себе православну громаду і був одним із засновників Братства св. Покрови УАПЦ, що, об'єднуючи майже всіх православних українців Арґентини, відіграє тепер важливу ролю в організованому житті української національної спільноти. Поховано його соборно в сослуженні чотирьох священиків, на чолі з о. В. Арійчуком, адміністратором УАПЦ в Арґентині, тимчасово на кладовищі передмістя, бо потім його тіло має бути перенесене під церкву Вознесіння Господнього, будовою якої Покійний в останніх часах займався. Була це людина великої енергії і щирого українського патріотизму.

Конвенція комуністичної партії ЗДА була містифікацією

Вашингтон. — Сенатська підкомісія для справ внутрішньої безпеки ствердила у своєму рапорті, переданому сенатській правничій комісії, що комуністична партія ЗДА є далі здисциплінованим аґентом Москви. Водночас із цим стверджено, що конвенція цієї партії, яка відбулася в лютому ц. р., була містифікацією, обрахованою на те, щоб увести у блуд громадську опінію щодо справжніх цілей і тенденцій американських комуністів. Основною ціллю лютневої комуністичної конвенції у ЗДА було узгіднити політику і діяльність комуністичної партії ЗДА із постановами і напрямними 20-го з'їзду КП Совєтського Союзу. Американські комуністи зробили всі заходи для того, щоб викликати в американській громадській опінії враження, що між ними і московськими комуністами існує розрив не тільки в ідеологічній ділянці, але і в тактиці. Навіть, як стверджує тепер комісія для справ внутрішньої безпеки, протоколи спрепаровано так, щоб законспірувати справжні завдання і цілі американської компартії і разом з цим охоронити партію і її членів перед евентуальними переслідуваннями збоку державної влади і судів, передбаченими в законі про контролю над підривною діяльністю. Наприкінці свого звіту сенатська підкомісія ствердила, що велика частина американської преси повірила в комуністичну містифікацію і, не зважаючи на те, що представників її не допущено на залю нарад, прийняла за правду одержані від комуністів інформації про сповидний конфлікт у партії і про її „унезалежнення" від Москви.

● Президент Айзенгавер промовляв на зборах Крайової Федерації Молодих Республіканців і сказав, що Республіканська партія, — це здорові дії теперішнього уряду, який однаково відноситься до кожного американця, без огляду на його релігію або кольор шкіри. Молоді республіканці оваційно вітали свого Президента окликами „Ми хочемо Айка" і „Ми любимо Айка".

ГОЛОС АРҐЕНТИНСЬКОГО ЄПИСКОПАТУ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

В такий відповідальний час, арґентинський єпископат, „без наміру втручатися в дискусії про політичні й суспільні проблеми, що тривожать населення Республіки" підніс і свій голос, покликаючись на свою високу духову місію, що ставить його понад всілякі партії. Ціль найближчих виборів — хоча й полягає в поверненні країні конституційного ладу (бо теперішній уряд, як революційний, фактично, не має конституції, якою мав би керуватися) і нормально-правного життя, — але головне полягає „у відновленні спокою, себто миру, без якого арґентинська родина була б далі поділена побоюваннями, дискримінацією та злобою..." Всі добре знають, що арґентинська нація „переживає важкий час, який не дозволяє на поділи й гострі тертя, що побільшують розбіжності". Після багатьох років відновлено, разом із свободою, можливість „відбудувати те, що було зруйновано в площині матеріяльній, і особливо в площині моральній". Роки тоталітаристичної пригоди вже пройшли, але вони залишили слід крови й страждань: „Відзискану свободу треба вживати не на користь приватних інтересів, а на користь загального добра; не для того, щоб сіяти роздори, але щоб залічувати рани; і навіть не на те, щоб взяла гору та чи інша партія, але на те, щоб зросли добробут і велич Батьківщини коштом нашої жертвенности, навіть коштом нашого добробуту й життя, коли б це було необхідне, як то ми бачили в великих засновників нашої Батьківщини".

Послання а р ґ ентинського єпископату, — з огляду на його чисто конструктивний зміст, повний розважної думки, духових цінностей і арґентинського патріотизму, зустріло дуже прихильну оцінку всієї демократично-ліберальної преси; воно вказує в усякому разі на те, що в вирішальні для Арґентини часи католицька Церква зі своїми численними вірними не залишиться байдужним глядачем подій, а змобілізує всі свої сили, щоб Арґентина дістала уряд, який міг би забезпечити їй „мир", себто внутрішній спокій, і покінчив раз на завжди з тим терроризмом, що приходить з-зовні.

ФОНД „ВЕСЕЛКИ"

У цій рубриці друкуємо з признанням і подякою імена тих громадян, що прислали свою пожертву на фонд і передплату дитячого журналу „Веселка".

СПИСОК Ч. 49.

	Передплата	Пожертва	Разом
В. Смігуровський, Клівленд	4.00	2.00	
О. Долгий, Монтреал	4.00	1.00	
А. В. Бабчук, Шикаґо	4.00	1.00	
Т. Фірцович, Шикаґо	4.00	1.00	
С. Коноба, Нюарк	3.00	1.00	
О. М. Клос, Бруклин	2.00	2.00	
Ю. Б. Кучер, Питсбурґ	2.00	2.00	
Г. Лукиник, Олвайн	2.00	2.00	
О. Запоточний, Скрентон	1.00	1.00	
„Рідна Школа", Гемілтон	8.00		
Е. Напроцький, Филаделфія	5.00		
М. Дуда, Ню Гейвен	5.00		
П. Кушнір, Бріджпорт	4.00		
І. Тарнавський, Пітсфілд	4.00		
П. Вигінний, Шикаґо	4.00		
Я. Кукурба, Шикаґо	4.00		
Ю. Сторощук, Олдкестел	4.00		
А. Лось, Шикаґо	4.00		
Н. Угорчак, Ню Йорк	4.00		
Я. Ткач, Нюарк	4.00		
М. Дубецький, Ню Гейвен	4.00		
З. Пиріг, Бруклин	4.00		
І. Деркач, Шикаґо	4.00		
В. Бородець, Гартфорд	4.00		
Я. Коноровська, Филаделфія	4.00		
М. Мазур, Торонто	3.00		
П. Потоцький, Сеймор	3.00		
К. Костик, Рачестер	3.00		
Д. Висоцький, Флашінґ	3.00		
В. Сорока, Филаделфія	3.00		
Н. Шпук, Аліквіпа	2.00		
В. Пеленський, Кліфтон	2.00		
І. Савчак, Перт Амбой	2.00		
В. Альбоцций, Монтреал	2.00		
Ф. Марціновський, Лундис	2.00		
М. Костинюк, Річмонд	2.00		
Д. Чернявський, Бріджпорт	2.00		
А. О. Гайовський, Ірвінгтон	2.00		
М. Тимець, Дорчестер	1.00		
В. Крутиголова, Монтреал	1.00		
І. Беньо, Дірборн	1.00		
К. Катулька, Левіттовн	1.00		
Н. Верес, Йонкерс	1.00		
Г. Мельник, Мілвіл	1.00		
Б. Лихо, Филаделфія	1.00		
Н. Т. Стетт, Гайленд Парк		4.00	
П. Безпалько, Филаделфія		4.00	
Я. Захарків, Честер		4.00	
І. Нафус, Боффало		3.00	
М. Шах, Гілсайд		3.00	
В. М. Садівник, Джерзі Сити		3.00	
П. Барнич, Асторія		3.00	
С. Петричка, Шикаґо		2.00	
М. Топоркоф, Бруклин		2.00	
І. Фидчак, Перт Амбой		2.00	
І. Федоні, Веленд		2.00	
В. Романко, Дітройт		2.00	
С. Осадчук, Торонто		2.00	
Д. Васік, Шикаґо		2.00	
А. Майбо, Ірвінгтон		2.00	
В. Вільчинський, Балтимор		2.00	
С. Максимяк, Джерзі Сити		2.00	
Т. Долішний, Йонкерс		2.00	
В. Сілецький, Геркімер		2.00	
Н. Слободзян, Статен Айленд		1.00	
І. Гуцул, Горгеде		1.00	
Н. Кирилюк, Маратон		1.00	
Д. Карпишин, Ню Йорк		1.00	
П. Вулат, Трентон		1.00	
М. Совірка, Дітройт		1.00	
В. Шеремета, Нюарк		1.00	
М. Патроник, Гейзел Крест		1.00	
А. Кобрин, Боффало		1.00	
О. Копей, Нюарк		1.00	
Т. Левицький, Трентон		1.00	
С. Валігунда, Ев Клір		1.00	
М. Олійник, Дітройт		1.00	
П. Габаль, Честер		1.00	
О. Злупко, Честер		1.00	
М. Чагарин, Вунсакет		1.00	
А. Дзмелик, Филаделфія		1.00	
П. Дмитрів, Бруклин		1.00	
М. Іванчук, Джерзі Сити		1.00	
В. Костюк, Ню Йорк		1.00	
С. Зорій, Питсбург		1.00	
М. Дикий, Бруклин		1.00	
В. Максимів, Олбані		1.00	
І. Ковалишин, Стаф. Спрінґс		1.00	
В. Гаргай, Кенейогаріє		1.00	
І. Гомінюк, Ля Порт		1.00	
Т. Гринів, Клівленд		1.00	
Разом	$ 134.00	$ 87.00	$ 221.00
Раніше проголошено	$ 6,795.25	$ 6,196.29	$12,991.54
Разом все . . .	$ 6,929.25	$ 6,283.29	$13,212.54

Архиєпископ Макаріос оскаржує Англію в тортуруванні в'язнів на Кипрі

Атени. — Засудження в квітні минулого року двох англійських старшин за протизаконне вживання тортур супроти кипрсько-грецьких в'язнів не тільки не припинило гісі недопускальної методи слідства на Кипрі, але — навпаки — спричинилось до ще ширшого і більш систематичного користування тією методою — заявив на пресовій конференції в Атенах архиєпископ Макаріос, духовний і політичний лідер кипрських греків. Макаріос, якого англійці привезли були з заслання, але не дозволили йому вернутись на Кипр, заявив, що він має 317 заяв, підписаних особами, що їх англійці піддавали фізичним тортурам, щоб видобути від них зізнання про подробиці підпільного руху на Кипрі. Макаріос тут же наводив десяток конкретних випадків найбрутальнішої поведінки англійських поліційно-військових слідчих. Багато тортурованих в'язнів — твердив архиєпископ Макаріос, не витримали тортур і померли. Він домагався, щоб у цій справі було переведене „повне і цілком незалежне" слідство. Водночас він зазначив, що англійський губернатор Кипру маршал Гардінг спротивився переведенню слідства в наведених Макаріосом випадках.

Совєти посилюють перегони у збросєнні на Середньому Сході

Єрусалим. — Офіційне повідомлення єгипетського уряду, що він дістав від СССР 3 підводні човни, викликало негайно гострий протест збоку Ізраїлю. Доставлення Совєтами Єгиптові трьох підводних човнів захитало — за твердженням ізраїльського уряду — рівновагу в збройному стані держав на Середньому Сході, бо введено туди нову зброю, якої до цього часу не було. Ізраїль ствердив в офіційній заяві, що ця нова совєтська доставка є новим різким запереченням совєтських заяв, нібито Москва бажає собі відпруження ситуації на Середньому Сході. В 1955 році — кажеться далі в тому ізраїльському комунікаті — Совєти застосували були ту саму тактику: безпосередньо після „мирної офензиви", яка ніби змагала до замирення між Сходом і Заходом, прийшли великі доставки зброї для Єгипту, які спричинили те напруження, що довело до минулорічного вибуху. Вправді Ізраїль запевняє тепер, що він не задумує купувати підводних човнів і не приймає візову до нових перегонів у зброєнні, проте західні пресові коментарі передбачують якраз отакі нові перегони, тим паче, що Франція дає рішуче підтримує Ізраїль і його політику.

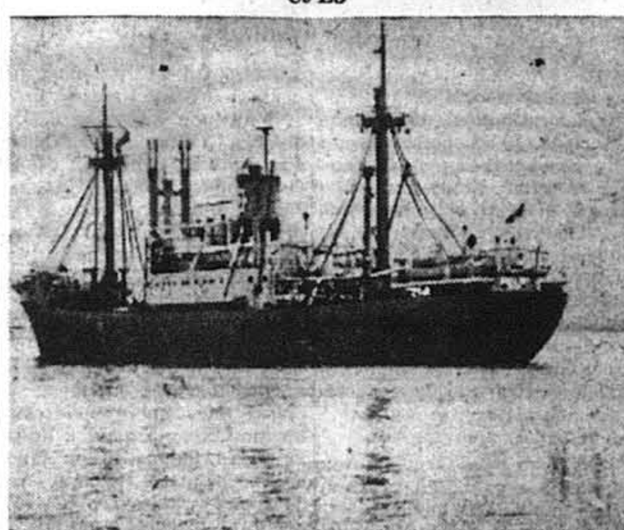
Гомфрі продав в 1953 році акції за 7.5 мільйонів, які тепер вартують понадд 12 мільйонів

Вашингтон. — Секретар скарбу Джордж М. Гомфрі подав на Сенатській Фінансовій Комісії список своїх акцій, які він мусів продати 12-го січня 1953 року, коли мав обняти пост секретаря скарбу в уряді президента Айзенгавера. Згідно зі звичаєм член кабінету не може бути власником акцій, щоб об'єктивно заключати федеральні контракти з фірмами, які дістають замовлення від уряду. Гомфрі не подав, скільки вартували ті акції, але з повідомлень біржі виходить, що в 1953 році ціна їх виносила 7,093,906 долярів, а тепер їх ціна становить 12,600,000 долярів. Гомфрі подав список своїх акцій на домагання демократичного сенатора Альберта Гора, який ствердив, що такого списка немає між документами сенатської комісії. Голова комісії сенатор Гаррі Ф. Бирд похвалив секретаря праці за його співпрацю з Сенатом.

Сенат нараджується над законопроєктом про охорону громадянських прав

Вашингтон. — 20-го червня Сенат більшістю 45-ох до 39-ох голосів вирішив, щоб повна його палата відразу нараджувалася над урядовим законопроєктом про охорону громадянських прав, а не Сенатська Правнича Комісія, в якій південні сенатори могли б вести довгу обструкцію цього законопроєкту. Ухвалення цього законопроєкту, який вже ухвалила Палата Репрезентантів, і який підтримують республіканські сенатори та демократи з північних стейтів. Але південні сенатори зможуть і в повному Сенаті довгими промовами і зголошуванням щораз то новими поправками до цього законопроєкту припізнити, або навіть і внеможливити його ухвалення вже на цій сесії Сенату. За рішення Сенату голосували 34 республіканці і 11 демократів, проти були 34 демократи і 5 республіканців. Ця вигляди на рішення Сенату збільшує вигляди на ухвалення цього законопроєкту, тому що зголошування і поправки і оборонці... , виголошуючи необмежено довгі промови, припізнювали, а то й унеможливили його ухвалення, як це було минулого року. Це рішення Сенату збільшує вигляди на

ПЕРШИЙ ФРАНЦУЗЬКИЙ КОРАБЕЛЬ ПЕРЕПЛИВАЄ СУЕЗ

Згідно з новим французько-єгипетським договором, Франція погодилася платити Єгиптові за переїзд своїх кораблів. На фото: французький корабель „Пікарді" перепливає Суец, заплативши Єгиптові 4,620 долярів мита.

Спорт

ТРИЗУБ — БЛАВ ВАЙС ГОТШІ 6:3 (4:1)

Филаделфія. — Тризуб переміг німецьку команду Оберлігн ДАВФБ-у Блав Вайс Готші (Маспет) з вислідом 6:3 (4:1). Так, як пристоїть на 6. аматорського чемпіона ЗДА — українці задемонстрували сильну і ударну форму. До 23 мін. Тризуб веде 4:0 з Готші. 3-тім мечем Оберлігн! Краща команда гра німців, домінувала на грищі Лайтгавз, і цікавила біля 1,000 глядачів, до останньої мінути гри. Готші — перестрілили 1 мет карний (Кордіч), з двох признаних. Після половини Готші зближуються до 4:3. Дванадцять кінцевих мінут належить Тризубові, який кінчить гру 6:3. Зустріч почалась вимною клюбових прапорців і проходила в дружній атмосфері.

Ворота стрілили: Тризуб — Вовк 2, Чижович III, Варга, Герасим, Вермиш по 1, ВВ Готші — Крен (карне), Герінг, Кордіч по 1. Суддя п. Джім Блек, Ню Джерзі — дуже добрий.

ВВ Готші: Верлініч, Вутц, Верлінг, Крен, Герінг, Шаллер, Лінг, Медітч, Томіч, Шіллінг, Льошке, Кордіч, Шпрайцер, Руф, Гудшентіс.

Тризуб: Ліви (Варварюк), Чижович І, Куденко, Марчук, Королик, Гарасим, Чернявський, Варга, Світенко, Чижович ІІІ, Фолк, Чайка, Вермиш, д-р Павлічка, Луценко.

ТРИЗУБ (ФИЛ.) — БЛАВ ВАЙС ГОТШІ 4:4 (2:2)

Ню Йорк, 16 червня (УС). — На грищі Метрополітан Овал, в присутності 700 глядачів, УСТ Тризуб Филаделфія — ремісувала відплатну товариську гру до Оберлігістів ДАФБ-у Блав Вайс Готші — вислідом 4:4 (2:2).

Навіть велика гарячі (92 ступнів) не здержала гострого темпа гри. Обидві команди дали зі себе максимальні зусилля в грі. Тризуб — виступив без Куденка, д-р Павлічки, Чижовича ІІ і Фолка, Готші — без Фістера і Гудшентіс. Тризуб вповні задоволив — і грою, і результатом.

У 87 мін. українці ведуть 4:3. Три рази Тризуб — 1:0, 3:2 і 4:3, один раз Готші — 1:2 в перевазі під час інтересної гри. Німцям треба признати, що працювали повних 90 мін. Тризуб — першу половину грав з офензивною перевагою. По зміні — стосував неправильно оборот. У центрі заінтересування були: злучник Тризуба Вермиш і німецький штопер Шаллер. Воротар — Ліви, Варварюк та Вутц показали багато вдалих інтервенцій чи рискових захистів — при якому Ліви потерпів чергову контузію. Кращими фігурами на полі були: Чернявський, Королик, Гарасим, Варга (усі Тризуб), Герінг, Льошке, Лінг (Готші). Ворота добули: Тризуб — Варга 2, Чижович ІІ 1, Вовк 1, для Готші — Льопке 1, Шіллінг 2, Томіч 1. Суддя п. Йозеф Гаснер — добрий.

Богдан Прудиус.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками 18-ти мільйонового майна організації!

Короткі Вістки

● Швайцарський уряд заходиться в Об'єднаних Націях, щоб конференцію роззброєння, яка тепер відбувається у вузькому складі тільки 5-х учасників (ЗДА, Англія, Франція, Канада і СССР) у Лондоні, перенести до Женеви тоді, коли буде поширений її склад та коли вона буде відбуватися на міністерському рівні. Одначе так, як Швеція і Австрія — однаково нейтральні держави — сумнівається в тім Швайцарію, як потенціяльні господарі такої історичної міжнародної конференції роззброєння. Великий міжнародний з'їзд дипломатів і журналістів — це поважна господарська користь для країни з уваги на приплив чужої валюти та пожвавлення інтересу в готелярській і купецькій ділянках.

● Стейтова поліція в Пенсильвенії припадком віднайшла 16-річну доньку шведського дипломата Христину Веннерстром, яка 18 днів тому втекла була з дому разом із 18-річним конгресовим працівником Гю Вільямсом. Поліція притримала авто Вільямса за швидку їзду, і тоді виявилося, що молода пара, за якою шукала поліція по цілій країні, знаходиться в затриманім авті. Викликана поліцією мати втікачки приїхала до Вільямспорту, Па., і забрала додому нечемну доньку, яка встигла повінчатися без відома батьків.

● Ріка По у північній Італії перервала греблю і загрозила великим знищенням. Містечка Порто ді Толле і Аріяно Полезіне евакуовано з усіх мешканців. Грозить втрата збору збіжжя, ярини й овочів на обшарі 70 кв. миль. Жертв у людях покищо нема.

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників.

ТАРЗАН, ч. 3886. Хитрий під хід.

TARZAN STARED AT THE WOMAN, AS IF DISTURBED BY SOME INTANGIBLE EVIDENCE. THEN HE SHRUGGED, "I DO NOT LIKE WHAT YOU HAVE DONE—"
"IT MAKES NO DIFFERENCE WHAT YOU LIKE!" SHE SNAPPED.
"BUT THERE IS NO NEED TO QUARREL," ADDED OLGA CAJOLINGLY. "IF YOU ARE SENSIBLE, PERHAPS WE CAN WORK SOMETHING OUT — TOGETHER."

Тарзан вдивлявся в жінку, немов би то стурбований невловимою ознакою. Після того він знизив плечима. — Я дуже не люблю того, що ви зробили...

— Це мені зовсім байдуже, що ви любите, — відгризлася вона.

— Але ж немає потреби сперечатися, — додала улесливо Ольга. — Якщо ви є розумна людина, можливо, що ми зможемо працювати дещо спільно...